

Tárgytematika / Course Description

Szociális munka szenvedélybetegekkel

NGB_SM050_1

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Baczoni-Oláh Dóra

Félév / Semester: 2018/19/2

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A stúdium célként tűzi ki, hogy a hallgatókat bevezesse a szenvedélybetegekkel végzett szociális munka alapvető elméleti és gyakorlati ismereteibe, ezáltal bővíti ismeretanyaguk a szenvedélybetegségekkel és a legális- illegális droghasználattal kapcsolatban.

Betekintést nyerjenek a szenvedélybetegek körében végzett szociális munkába, elsajátítsák annak speciális szakmai fogásait, társadalmi és családi problémarendszerét, kezelési technikáit. A hallgatók kapjanak rálátást a drogjelenség globalizálódására, a szervezett bűnözés térhódítására, tisztában legyenek a drogfogyasztás kialakulásának okaival, a korai figyelmeztető jelekkel és veszélyeztető tényezőkkel. Ismerjék fel, ha kliensük droghatás, vagy elvonás alatt áll, tudjanak többet klienseiknél az egyes szerek hatásmechanizmusáról.

Lássák a drogfogyasztókkal dolgozó szociális munkás szerepeit, kompetenciáját, valamint feladatait és helyét az ellátórendszerben.

Ismerjék meg a legjellemzőbb drogpolitikai modelleket, különösen a prevenciót és az ártalomcsökkentést, kapjanak képet a hazai és az európai drogfogyasztási trendekről, a kábítószerrel kapcsolatos jogi szabályozásról.

Nyerjenek betekintést a szociális intézmények szenvedélybetegekkel összefüggő tevékenységeibe az igazságszolgáltatásban, a szociális ellátórendszerben, az egészségügyben és a civil szférában.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

2.2 A tananyag egyes foglalkozásokra lebontott feldolgozási terve:

Bevezetés, alapfogalmak

Ř bemutatkozás és a hallgatók érdeklődési körének megismerése

Ř a szenvedélybetegségek körében leggyakrabban használt szakkifejezések bemutatása

Ř szleng-szótár

A kábítószeres csoportosítása:

Ř illegális és legális kábítószeres egyenként

Ř viselkedéses addikciók

Ř felhasználási módok, rövid és hosszú távú hatásmechanizmusok,

Ř egyéni és társadalmi következmények, veszélyek,

Ř a pszichés és a fizikai függőség jellemzői

Európai és magyarországi droghelyzet:

Ř jellemző trendek

- Ř statisztikai adatok
- Ř jogi háttér, ...Közös Európai Drogpolitika”?

A tradicionális és a globális droghelyzet:

- Ř a kábítószeres történelme, rituális és jelenkori drogfogyasztási szokások
- Ř a drogfogyasztó szubkultúrák és azok jellemzői, a szenvedélybetegségek tipológiája
- Ř a rekreációs és a problémás drogfogyasztás,
- Ř drogkarrier.

A drogfogyasztás kialakulásának okai és a drogjelenség értelmezési modelljei:

- Ř a szenvedélybetegségek kialakulásának kockázati tényezői,
- Ř családi jellemzők,
- Ř alkohol adatok, Jellinek fázisok, alkohol szindrómák
- Ř a drogjelenség megközelítésére, értelmezésére adott tudományos magyarázatok bemutatása.

A szenvedélybetegek körében végzett szociális munka szinterei, a szociális munka elmélete és gyakorlata:

- Ř célzott, javallott, indikált drogprevenció, ezeken belül a szociális munka szerepei
- Ř a segítő szerep és a problémamegoldó modell
- Ř szociális munka speciális csoportokkal
- Ř a segítő munka tevékenységi területei, elméleti és gyakorlati alapjai
- Ř az ellátórendszer ismertetése

Drogprevenció

- Ř a hatékony drogprevenció szinterei, lehetőségei
- Ř szakmai módszerek, protokoll
- Ř Nemzeti Drogstratégia

Kezelés- ellátás, ártalomcsökkentés

- Ř alkalmazott módszerek a specifikumok tükrében
- Ř a szenvedélybetegekkel végzett szociális munka sajátosságai, nehézségei, buktatói
- Ř jogi vonatkozások a szenvedélybeteg- ellátásban
- Ř az elterelés intézménye
- Ř rehabilitáció

A szociális munka feladatai a drog betegek társadalmi reintegrációjában

A szenvedélybetegekkel végzett szociális munka lehetőségei

- Ř hatékony együttműködési lehetőségek
- Ř a civil szféra jelentősége, működési sajátosságai
- Ř új irányvonalak, módszertani kitekintés

A félév átadott elméleti része kiegészül:

- Ř gyógyult szenvedélybetegekkel történő találkozással
- Ř szituációs játékokkal, mely a segítő folyamatot, az egyéni esetkezelés módszereit modellezi
- Ř filmvetítéssel, melyeket megbeszélés követ
- Ř igény szerint intézménylátogatásokkal: RÉV Szendélybeteg- segítő Szolgálat, TÁMASZ Krízis- és Drogambulancia, KEF
- Ř a hallgatók érdeklődésének megfelelő kutatómunkával

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

3. Tantárgvi követelmények (számonkérés. értékelés)

3.1 Félévközi követelmények:

A félévközi számonkérés formája: beadandó dolgozat, a hallgatókkal előre egyeztetett témákban meghatározott időpontra, melyeknek értékelése ötfokozatú skálán történik.

Az órán kiselőadás tartására (egyeztetett témában), illetve irodalomismertetésre, van lehetőség.

3.2 Foglalkozásokon való részvétel:

Az eredményes félév teljesítésének feltétele a foglalkozások **minimum 80%-án (2 alkalom távolmaradás megengedett)** való részvétel és az órákon való **aktív közreműködés**.

Minden foglalkozáson katalógus készül.

3.3 Értékelés:

A félév végi aláírás és érdemjegy az előadáson való aktív részvétel és órai munka, valamint a beadandó dolgozat alapján kerül meghatározásra.

Oktatásban résztvevő oktatók nevei, elérhetőségei (telefon, e-mail, helyszín):

A tantárgy oktatásában résztvevő oktatók óra- és vizsgáztatási megoszlása (név/óra/fő):

-

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

2.3 Az ismeretek elsajátításához felhasználható írott, vagy elektronikus formájú **kötelező** tananyagok:

Buda B.: Szenvedélyeink. SubRosa Budapest 1995.

Barát Katalin és Demetrovics Zsolt: Családterápia és szerfüggőség In: Az Addiktológia Alapjai III., ELTE Eötvös Kiadó Budapest, 2009. 345-363. o.

Busa Csilla, Dr. Elekes Zsuzsanna, Füzesi Zsuzsa, Németh Ágnes, Paksi Borbála, Tistyán László: Drogfogyasztás a populációban in: Jelentés a Magyarországi Kábítószerhelyzetről Ifjúsági Családügyi Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium Budapest, 2004. 23–32. o.

Hoyer Mária: A droghasználó és a család. In: A drogkérdésről őszintén. Szerk.: Rác József és munkatársai. B+V Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2000. 92–125. o.

Kelemen Gábor - Csákiné Király Lívia: Pszichiátriai és szenvedélybetegek szociális ellátása (Hallgatói segédanyag) NCSSZI, Budapest, 2005.

Komáromi Éva: A droghasználat kialakulásának okai. A droghasználat előrehaladása. In: A drogkérdésről őszintén. Szerk.: Rác József és munkatársai. B+V Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2000. 50-91. o.

Dr. Rác József: Multikulturalitás és ártalomcsökkentés, Szenvedélybetegségek, 1995. III. évfolyam, 4. szám.

Dr. Rác József: A drogok: hatások és tünetek. In: A drogkérdésről őszintén. Szerk.: Rác József és munkatársai. B+V Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2000. 13-42. o.

Dr. Rác József: Szociális munka a drogfogyasztók körében. In: Szociális munka és egészségügy. Szerk.: Csató Zsuzsa. Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete, Budapest, 1994. 145–149. o.

Szabó Lajos: Szociális esetmunka. Elméleti alapvetés. Szociális Munka Alapítvány, Budapest, 1993.

A Szociális Munka Alapítvány Kiadványai, 3. 11–22., 26–34., 56–92., 102–115. o.

Jelentés a magyarországi kábítószerhelyzetről, Gyermek, Ifjúsági és Sportminisztérium, Budapest, 2011.
Nemzeti stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására

2.4 Az ismeretek elsajátításához felhasználható írott, vagy elektronikus formájú **ajánlott** tananyagok:

Berne, E.: Emberi játszmák, Háttér Kiadó, Bp., 1984.

Gerevich- Füredi.: A túcsere szakmai irányelvei, Pszichiátriai Szakmai Kollégium állásfoglalása, Szenvedélybetegségek, 2001. 16. évfolyam, 1. szám

Kelemen Gábor: Szenvedélybetegség, család, pszichoterápia. Pro Pannonia Kiadó, Pécs, 2001. 99–127.

Kelemen Gábor – B. Erdős Márta: Az addiktológiai terápiás közösségek keletkezéstörténete. Az átmenet kontextusa Pszichoterápia, 14, (2005) 577-585. o.

Dr. Rác József : A drogfogyasztó magatartás, Medicina, Budapest, 1988.

Dr. Rác József, Vingender István: A főbb addikciók (alkoholizmus, dohányzás, drogabuzus) szerepe Magyarországon a morbiditásban-mortalitásban és a népesség fogyasztásában. Országos

Alkoholológiai Intézet, Budapest, 1999

Nadelmann A. Ethan: Józan drogpolitika, Esély 98/3.

2.5 Rendszeres konzultációk időpontja és helyszíne:

A megadott elérhetőségeken előzetes megkeresés alapján egyénileg egyeztetve.